

عنوان مقاله:

نگاهی بر اهمیت و کاربردهای گیاهان پوششی جنس شبدر (*Trifolium spp.*) در مدیریت علف های هرز، چالش ها و راهکارها

محل انتشار:

نهمین همایش علوم علف های هرز ایران (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

ایرج نصرتی - دانشیار علوم علف های هرز، گروه تولید و ژنتیک گیاهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه رازی کرمانشاه، ایران

شهلا لطیف زاده - دانشجوی دکتری اکولوژی گیاهان زراعی دانشگاه رازی کرمانشاه، ایران

خلاصه مقاله:

اخیرا استفاده از گیاهان پوششی، به ویژه در سامانه های تولید محصولات ارگانیک، در حال افزایش است و استفاده از آنها برای مدیریت علف های هرز در این سامانه ها را به امری اجتناب ناپذیر تبدیل کرده است. مطالعات متعددی به اثبات رسانده اند که گونه های مختلف جنس شبدر توانایی و ظرفیت خوبی برای استفاده به عنوان گیاه پوششی را دارند. کشور ایران یکی از با اهمیت ترین مراکز تنوع ژنتیکی شبدر و در مرکز اصلی تنوع اور آسیا قرار دارد. در مجموع ۴۹ گونه جنس شبدر در ایران پراکنش طبیعی دارند که ظرفیت خیلی خوبی برای اهلی سازی و سایر اهداف اصلاحی را دارند که با توجه به خاصیت و توانایی شبدرها برای افزایش حاصل خیزی و سرکوب علف های هرز اهمیت آن ها در استفاده به عنوان گیاه پوششی بسیار مورد توجه است. مروری بر کارهای انجام شده در ایران در مورد استفاده از شبدر به عنوان گیاه پوششی نشان میدهد که در اغلب موارد از گونه های محدودی که در سایر کشورها نیز رواج دارند، استفاده می شود و فقط شبدر ایرانی در این مورد استثنا محسوب میشود. در مجموع استفاده از شبدر در مقایسه با دو گیاه پوششی ماشک و چاودار از فراوانی کمتری برخوردار است و به نوعی در آستانه فراموش شدن از هر دو جنبه کشت به عنوان گیاه زراعی و گیاه پوششی است. این در حالی است که گونه های متعددی با ظرفیت کاربرد به عنوان گیاه پوششی وجود دارد اما تلاش های محدودی برای اهلی سازی از آنها در ایران انجام شده است. استقرار ضعیف، تبدیل شدن گیاه پوششی به گیاه ناخواسته در محصول بعدی، کمبود آب و هزینه های مربوط به محصولات پوششی باعث محدودیت در استفاده از این گیاهان در سامانه های زراعی شده است. با شناخت بهتر خصوصیات رشدی و اکولوژیک گونه های مختلف گیاهان پوششی می توان بر این مشکلات چیره شد. انتخاب مناسب گونه های گیاه پوششی و حتی ارقام آن نقش حیاتی در دستیابی به مدیریت رضایت بخش علف های هرز دارد. معیارهای اصلی برای این انتخاب شرایط آب و هوایی و ویژگی های رشد هر دو گیاه یعنی پوششی و محصول اصلی است.

کلمات کلیدی:

اهلی سازی، چاودار، شبدر ایرانی، کشت ارگانیک ماشک.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1503343>

